

2522 a
MINISTERUL MUNCII
ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

romania2019.eu

SG: 3197
03.06.2019

Nesecret

CONFORM CU ORIGINALUL

Nr.1016, 1128/MCB/2303 2019

STIMATĂ DOAMNĂ SENATOR,

Nr. 5.248./M.R.P.
Data 27.05.2019 / 18.03

Referitor la interpelarea dumneavoastră, având ca obiect "Stadiul implementării măsurilor cu privire la persoanele cu dizabilități", vă comunicăm următoarele:

Ministerul Muncii și Justiției Sociale (MMJS) a implementat o serie de măsuri care să vină în sprijinul asigurării unui cadru de implementare și exercitare a drepturilor persoanelor cu dizabilități, atât pentru cele care trăiesc independent, în comunitate, cât și pentru cele care beneficiază de servicii de tip rezidențial, conform Programului de guvernare aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1/2018 pentru acordarea încrederii Guvernului.

➤ **Implementarea unor programe de interes național privind dezinstituționalizarea și prevenirea instituționalizării**

Odată cu ratificarea *Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități*, România și-a asumat **dezinstituționalizarea și prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități, concomitent cu dezvoltarea serviciilor alternative de sprijin pentru viață independentă și integrare în comunitate.**

Pentru impulsionarea procesului de dezinstituționalizare, prin O.u.G. nr. 69/2018 pentru modificarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, se stabilește la 50 de locuri capacitatea maximă a centrelor rezidențiale pentru persoane cu dizabilități și, în baza acestei cerințe exprese, se prevede obligația reorganizării centrelor rezidențiale cu capacitate mai mică de 50 locuri și a elaborării planurilor de restructurare pentru cele cu capacitate mai mare de 50 locuri.

În acest sens, au fost elaborate și aprobate, prin Decizie a președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități (ANPD), *Metodologia de reorganizare a centrelor rezidențiale* și *Metodologia de elaborare a planului de restructurare*, în vederea planificării activităților pentru asigurarea tranziției persoanelor cu dizabilități beneficiare de servicii sociale din instituții rezidențiale de tip vechi, în alternativele de tip familial (locuințe protejate) sau rezidențial nou-înființate (centre).

Atât prin finanțare de la bugetul de stat, cât și prin fonduri europene, se urmărește extinderea infrastructurii pentru serviciile sociale dezvoltate în comunitate (locuințe protejate și centre de zi), corespunzătoare nevoilor persoanelor cu dizabilități, în scopul de a le îmbunătăți

DOAMNEI SENATOR DINU NICOLETA RAMONA

Președinția României la Consiliul Uniunii Europene

abilitățile și capacitatea de a participa activ pe piața forței de muncă și la viața socială.

Astfel, prin HG nr. 798/2016, modificată prin HG nr. 192/2018, a fost aprobat Programul de interes național "Înființarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre respire/centre de criză și locuințe protejate în vederea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități aflate în instituții de tip vechi și pentru prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități din comunitate".

De asemenea, ținând cont de faptul că, de cele mai multe ori, tinerii cu dizabilități care părăsesc sistemul de protecție specială a copilului se transferă către centrele rezidențiale din sistemul de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități, în dezacord cu politicile sociale europene și obiectivele Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, prin HG nr. 193/2018 a fost aprobat Programul de interes național „Înființarea de servicii sociale în vederea asigurării tranziției tinerilor cu dizabilități de la sistemul de protecție specială a copilului către sistemul de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități”, măsură aflată în implementare.

➤ **Înființarea de locuințe protejate și centre de zi, prin intermediul cărora se va asigura tranziția în comunitate a persoanelor cu dizabilități, găzduite în centrele rezidențiale**

Programele de Interes Național (PIN) implementate în acest sens au avut ca alocare financiară: 112,6 milioane lei, ca beneficiari: 644 persoane cu dizabilități, pentru care se va asigura transferul din centre rezidențiale în locuințe protejate, iar ca indicatori: 141 locuințe protejate înființate prin construcție/achiziționare și 88 Centre de zi reabilite.

Ca urmare a derulării sesiunilor de selecție publică a proiectelor din cadrul PIN, în baza Metodologiei de finanțare elaborată de ANPD și a ghidurilor de finanțare aprobate prin Decizie a președintelui ANPD, au fost propuse pentru finanțare:

- 27 de proiecte prin care direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului propun înființarea a 76 de locuințe protejate, a 25 de centre de zi și 2 centre respiro/centre de criză în cadrul Programului "Înființarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre respiro/centre de criză și locuințe protejate în vederea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități aflate în instituții de tip vechi și pentru prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități din comunitate", aprobat prin HG nr. 798/2016, modificată prin HG nr. 192/2018;

- 14 proiecte prin care direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului propun înființarea a 36 de locuințe protejate și 14 centre de zi în cadrul programului de interes național "Înființarea de servicii sociale în vederea asigurării tranziției tinerilor cu dizabilități de la sistemul de protecție specială a copilului către sistemul de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități", aprobat prin HG nr. 193/2018.

➤ **Construcția, reabilitarea, modernizarea și dotarea de locuințe protejate și de centre de zi**

Prin intermediul Programului Operațional Regional POR 2014 - 2020 axa 8: *dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale*, cu o alocare financiară de 16 milioane euro, având ca beneficiari 516 persoane cu dizabilități din instituții cu capacitate mai mare de 120 locuri, vor fi construite 72 locuințe protejate și vor fi reabilitate 24 centre de zi.

Coordonate de ANPD, direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene au depus 21 din 23 proiecte.

➤ **Elaborarea Planului național de accesibilitate, accesibilizarea mediului fizic, informațional și comunicațional pentru persoanele cu dizabiliți**

Responsabilii și măsurile privind realizarea accesibilității mediului fizic, informațional și comunicațional pentru persoanele cu dizabilități sunt cuprinse în Programul operațional al Strategiei naționale, „O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități 2016-2020”, aprobată prin HG nr.655/2016.

Se va iniția Memorandum de Guvern pentru asumarea obligațiilor ministerelor implicate, având în vedere și „European Accessibility Act”, care va fi finalizat în primul semestru al anului 2019.

➤ **Creșterea gradului de subvenționare pentru serviciile de recuperare, dispozitive ajutătoare, tehnologii asistive prin CNAS. Persoanele cu handicap grav sau accentuat vor beneficia gratuit de materiale igienico-sanitare și mijloace de protezare și ortezare, inclusiv tehnologii și dispozitive asistive și tehnologii de acces ori de câte ori au nevoie, aceasta fiind o măsură comună cu Ministerul Sănătății, fiind necesară modificarea Legii nr. 95/2005 privind reforma în domeniul sănătății. Prin urmare, asupra acestui subiect, este necesar să vă adresați Ministerului Sănătății.**

Astfel, prin O.u.G. nr. 8/2018 privind reglementarea unor măsuri în domeniul sănătății au fost definite dispozitivele medicale, tehnologiile și dispozitivele asistive, în cuprinsul legii sintagma "dispozitive medicale" înlocuindu-se cu sintagma "dispozitive medicale, tehnologii și dispozitive asistive".

Cu toate acestea, Contractul-cadru pentru 2018 - 2019, aprobat prin HG nr. 140/2018, a fost publicat în M.O. din 27.03.2018 fără a cuprinde modificările din O.u.G. nr. 8/2018 (tehnologia asistivă).

Prin Normele de aplicare ale Contractului - cadru aprobate prin Ordinul comun al ministrului sănătății și al președintelui CNAS nr. 397/836/2018, termenul de înlocuire a fotoliului rulant a fost redus de la 5 la 3 ani.

În acest context, pentru a veni în sprijinul persoanelor cu dizabilități, în vederea asigurării accesului cu șanse egale al persoanelor cu dizabilități la mediul fizic, informațional și

comunicațional, prin HG nr. 990/2018 au fost modificate atribuțiile ANPD, pentru crearea posibilității legale de a accesa fonduri externe nerambursabile pentru a acorda persoanelor cu dizabilități tehnologii și dispozitive asistive și tehnologii de acces, altele decât cele finanțate prin Contractul - cadru.

În acest sens, la propunerea ANPD, a fost elaborat Ordinul comun al ministrului muncii și justiției sociale, al ministrului sănătății și al președintelui CNAS nr. 721/481/310/2019 pentru aprobarea procedurii de acordare a subvențiilor pentru sprijinirea persoanelor cu dizabilități în accesarea și utilizarea de tehnologii și dispozitive asistive și tehnologii de acces, altele decât cele finanțate prin Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate.

După publicarea în Monitorul Oficial a procedurii menționate, ANPD va scrie fișa de proiect pentru POCU Axa prioritară 3 - Locuri de muncă pentru toți, activitățile cuprinzând și acordarea de tehnologii și dispozitive asistive și tehnologii de acces persoanelor cu dizabilități beneficiare de servicii de informare și consiliere profesională, mediere și formare profesională.

➤ **Dezvoltarea formării continue a specialiștilor care lucrează direct cu copiii, astfel încât să cunoască și să aplice cele mai noi metode și terapii**

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adoptie (ANPDCA), instituție publică aflată în subordinea MMJS, a organizat, cu asistență tehnică și financiară asigurată de UNICEF România, cursuri de formare.

➤ **Diversificarea serviciilor de sprijin în vederea creșterii ocupării: muncă asistată, muncă la domiciliu, servicii de coaching**

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), instituție publică subordonată MMJS, în parteneriat cu ANPD, vor depune în cadrul POCU fișa de proiect INCLUDIS, proiect non competitiv și eligibil pe Axa prioritară 3: Locuri de muncă pentru toți; OS 3.10: Adaptarea structurilor SPO de la nivel național și teritorial prin introducerea unor noi instrumente/sisteme/proceduri/servicii/mecanisme etc. privind nevoile pieței muncii/corelarea cererii cu oferta de forță de muncă, monitorizarea serviciilor furnizate de SPO, dezvoltarea bazei de date privind tinerii NEETs.; și OS 3.11: Creșterea satisfacției clienților SPO, a diversității și gradului de cuprindere a serviciilor oferite angajatorilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, urmărind:

- dezvoltarea competențelor specifice pentru 192 de persoane reprezentând personal propriu din cadrul AJOFM/AMOFM și CRFPA, prin programe de formare profesională, vizite de studiu și instruire în cunoașterea și utilizarea de tehnologii de acces, tehnologii și dispozitive asistive pentru facilitarea accesului și integrării profesionale a persoanelor cu dizabilități pe piața muncii;

- dezvoltarea de instrumente și proceduri standard pentru furnizarea de informare, consiliere profesională și medierea muncii, instrumente utilizate de către personalul propriu SPO în relația cu persoanele cu dizabilități pentru creșterea șanselor lor de ocupare, precum și actualizarea unei aplicații informatice.

➤ **Realizarea de alternative de formare profesională (atelieri protejate, ateliere vocaționale, centre de terapie ocupațională etc.) pentru tinerii cu dizabilități**

Ministerul Muncii și Justiției Sociale, prin ANPD, a elaborat Metodologia de organizare și funcționare a atelierelor protejate, care se aprobă prin ordin comun al ministrului muncii și justiției sociale și al ministrului educației naționale.

În procesul de avizare, Ministerul Educației Naționale, prin structurile de specialitate, a formulat observații și propuneri cu privire la proiectul de act normativ, care au fost preluate în cea mai mare parte de MMJS (prin ANPD). Discuțiile au fost reluate de ANPD, astfel că, în urma întâlnirii de lucru care a avut loc la sediul Ministerului Educației Naționale cu reprezentanți din cadrul acestuia în data de 12 septembrie 2018, a fost agreată o formă finală a proiectului, cu mențiunea că aspecte privind înființarea, acreditarea atelierului protejat organizat în cadrul unității de învățământ, precum și programa de pregătire a acestuia să fie reformulate de Ministerul Educației Naționale.

➤ **Dezvoltarea serviciilor sociale/centre respiro pentru familiile persoanelor cu dizabilități**

Anual, ANPD lansează linia de finanțare - în care aplicanții eligibili sunt ONG-urile.

Pentru anul 2018, în baza Metodologiei de selectare, finanțare și evaluare a proiectelor, elaborată de ANPD, s-au desfășurat două sesiuni pentru depunerea propunerilor de proiecte, în urma cărora au fost evaluate 3 propuneri și a fost finanțat un proiect.

Pentru anul 2019, Metodologia de finanțare a fost elaborată de ANPD și parcurge procedura de aprobare prin Ordin al ministrului muncii și justiției sociale, urmând ca, după publicarea acesteia în Monitorul Oficial să se lanseze Ghidul de finanțare. Activitățile eligibile în vederea finanțării sunt următoarele:

- înființarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu sau locuințe protejate, corespunzătoare nevoilor individuale ale persoanelor cu dizabilități. Dezvoltarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, corespunzătoare nevoilor individuale ale persoanelor cu dizabilități.

- organizarea la nivel local, județean și național de activități de educație nonformală, culturale, sportive, de timp liber și recreative care implică participarea persoanelor cu dizabilități alături de ceilalți, în condiții de egalitate.

De asemenea, au fost elaborate standarde de calitate pentru servicii sociale: centre respiro/centre de criză, servicii de asistență și suport și au fost revizuite cele deja existente în sensul dezvoltării activităților/serviciilor obligatorii: reglementat distinct activitățile de deprinderi de viață independentă; menținerea/dezvoltarea aptitudinilor cognitive, a deprinderilor zilnice, de comunicare, de mobilitate, de autoîngrijire, de îngrijire a propriei sănătăți, de autogospodărire, de interacțiune, servicii de asistență și suport în luarea deciziei.

➤ **Sanționarea entităților care nu respectă dreptul la acces al persoanelor cu dizabilități.**

Prin O.u.G. nr. 51/2017 au fost majorate sancțiunile aplicate pentru nerespectarea cerințelor de accesibilitate.

Activitatea de control și aplicarea amenzilor sunt în competența Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială, instituție publică aflată în subordinea MMJS. În perioada ianuarie - mai 2018, inspectorii sociali au aplicat 82 sancțiuni contravenționale, din care 17 amenzi, în cuantum de 98.000 lei.

➤ **Consultarea periodică a organizațiilor reprezentative ale persoanelor cu dizabilități.**

Au loc consultări periodice cu organizații neguvernamentale care au ca scop protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

➤ **Alte măsuri realizate în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități, în afara Programului de guvernare:**

- ❖ Recunoașterea limbajului mimico-gestual ca formă specifică de comunicare pentru persoanele cu deficiențe de auz (O.u.G. nr. 51/2017);
- ❖ Scutirea persoanelor adulte cu handicap grav psihic și mintal, precum și a susținătorilor legali ai acestora de la plata contribuției în centrele rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități (O.u.G. nr. 51/2017);
- ❖ Crearea posibilității de înființare de noi centre, ca de exemplu locuințe protejate și centre respiro în comunitate, la nivel local și nu doar în subordinea DGASPC (O.u.G. nr. 51/2017);
- ❖ Stabilirea condițiilor de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului personal profesionist (HG nr. 548/2017);
- ❖ Elaborarea standardelor de calitate, precum și procedura de monitorizare a activității asistentului personal profesionist (Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 1069/2018);
- ❖ Acordarea din oficiu a prestației sociale pentru persoanele adulte cu dizabilități (O.u.G. nr. 51/2017);
- ❖ Creșterea prestațiilor acordate persoanelor cu dizabilități, în două tranșe (O.u.G. nr. 60/2017), ajungând la 1 iulie 2018 la:
 - 500 lei pentru persoanele cu handicap grav;

- 375 lei pentru persoanele cu handicap accentuat;
 - 60 lei pentru persoanele cu handicap mediu;
 - 300 lei pentru copilul cu handicap grav;
 - 175 lei pentru copilul cu handicap accentuat;
 - 60 lei pentru copilul cu handicap mediu.
- ❖ Reglementarea realizării educației persoanelor cu handicap, în principal prin învățământul de masă (O.u.G. nr. 51/2017);
 - ❖ Completarea criteriilor de încadrare în grad de handicap pentru adulții cu handicap la capitolul Boli rare (Ordinul 1070/403/2018 din 13 februarie 2018 privind modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1.992/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap);
 - ❖ Stabilirea unui termen de valabilitate a certificatelor până la vârsta de 18 ani pentru copiii cu handicap a căror afecțiune necesită îngrijiri medicale paliative, certificate de medicul de specialitate (O.u.G. nr. 51/2017);
 - ❖ Crearea obligației de angajare a persoanelor cu dizabilități în sectorul public prin instituirea de concursuri destinate persoanelor cu dizabilități (O.u.G. nr. 60/2017);
 - ❖ Consolidarea obligației angajatorilor de a angaja persoane cu dizabilități prin eliminarea posibilității de a achiziționa produse sau servicii de la unitățile protejate și, totodată, creșterea responsabilității de angajare prin dublarea contribuției către bugetul de stat la nivelul salariului minim (O.u.G. nr.60/2017);
 - ❖ Creșterea amenzilor aplicate în caz de neconformare a angajatorilor în ceea ce privește obligativitatea de a angaja persoane cu dizabilități sau de a vira o sumă echivalentă pentru angajare către bugetul de stat (O.u.G. nr. 69/2018);
 - ❖ Stabilirea biletului unic de călătorie pentru transportul interurban al persoanelor cu dizabilități, care poate fi utilizat atât pentru transportul feroviar, rutier sau naval (O.u.G. nr. 69/2018).

Cu deosebită considerație,

MINISTRUL MUNCII ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

MARIUS-CONSTANTIN BUDA

